№ 67 ۲۲ دیکابر. ۱۹۰۶ سنه. جمعه. ۱۹ ذو القعده ۱۳۲٤ سنه. ٦٧ نچی.

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

یولدز

گازیته‌نڭ بهاسی:
برسنه اوچون (۳) صوم، آلتی آی اوچون (۲) صوم، اوچ آی اوچون (۱) صومدر.
اداره‌سی پچه‌ن بازارنده (سرای) مسافرخانه‌سنده ۱ نچی نومره‌ده‌در.
محررینی هر کون کوندز ساعت (۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.
محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال‌الدینف.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

برنسخه‌سی (۵) تیینلدر. هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده‌ء ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تیینلدر.

سنهٔ تأسیس ۱۹۰۱ معارف کتبخانه‌سی کتابچیلرغه بیوك اکرام!
کتبخانه‌مزده صاتلمقده اولان یاڭا کتابلر:

		بهاسی	پوچطه ایله
۱	فرانسه ریوالوتسیه‌سی	٦ تین	۸ تین
۲	اورمان واو تلاولقلر	« ۵	« ۷
۳	صو حکایه‌سی	« ۳	« ۵
۴	چن حریت قچان بولاچق	« ۴	« ٦

اوچ صومغه قدر پوچطه مارکه‌سی مقبولدر. زاداتکه‌سز زاکازلر، کوندرلمس.
آدرس: Казань, Т-ва „Камалютдиновъ и К-о“

۱۹۰٦ سنه صباح کتبخانه‌سی ۱ نچی اوکتابرده آچلدی
قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده
„نمونه یاخود انموذج“
روس لساننڭ صرف ونحو قاعده‌لرینی بیك یاخشی صورتده کورساتمش بیوك بر کتاب بولوب مشهور محررلرمزدن مرحوم عبدالقیوم ناصرینڭ اثریدر بهاسی ۸۰ تیندر. کتبخانه‌مزده یولدز کتبخانه‌سینڭ نشریاتی‌ده صاتلمقده‌در.
مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل بیاریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

یولدز

یولدز گازیته‌سینه کیله‌چك ۱۹۰۷ نچی سنه اوچون مشتری دفتری آچلدی. بر سنه‌لك حقی (٤) صوم، آلتی آیلغی (۲) صوم، اوچ آیلغی (۱) صوم اولاچقدر.

هر آی باشندن مشتری قبول ایدلور. اوچ آیدن کیملك مشتری قبول ایدلمیه‌چکدر.

حاضردن یللق آقچه‌سینی توله‌ب یازلغان مشتریلرگه یولدزنك محرر ثانیسی (علی اصغر کمال) افندی اداره‌سنده آیده بر مقدارنده نشر قیلناچق (یاشن) اسمنده کولکی ومطایبه ژورنالی بوش یوللاناچقدر.

ادریسلر حاضرله‌و سببلی یولدزنك طابشرلووی کیچکمه‌سون اوچون گازیته آلاچقلرینی اداره‌گه تیزدن خبر بیرولرینی محترم مشتریلرمزدن جدی صورتده رجا ایده‌مز.

یولدز کیله‌چك ۱۹۰۷ نچی سنه‌ده چهارشنبه جمعه ویکشنبه کونلرنده هر هفته‌ده اوچ مرتبه نشر قیلناچقدر.

یولدزنك پروگرامی بیك واسعدر وقت وزمانینه موافق روشده هر درلو اخبار ومعلوماتدن خبر ویره‌چکدر.

خصوصا اهل اسلامغه مناسبتی اولان خبرلرگه آیروچه دقت ایده‌چکدر.

جریده‌لرگه صیبارلق مقدارنده یولدزده هر وقت فنی مقاله‌لرده یازلاچقدر.

خصوصا فنی هنر وتجربه‌لرنك یاکالری دائما اخبار وبیان ایدیله‌چکدر.

هیئت اداره.

جمعیت مسلمین.

جمعیت مسلمین پارتیه‌سینڭ باش اداره‌سینڭ قزانده‌غی فراکسیه‌سینه هر طرفدن استفسار خطلری کیله‌در.

جمعیتکه چلینلر جیو حقنده وهر طرفنڭ اوزینه مخصوص کامیتیتلر یاصاو خصوصلرنده کیکاشلر صوریلر. جمعیتنڭ اوستاۋنده مسئله‌لر آچق بیان قیلنمشدر. اوستاۋینڭ پرویکت ولائحه‌سی ترجمه قیلنوب یولدزغه درج قیلناچقدر.

رسمیتکه چقدقدن صوڭره باش اداره طرفندن هر طرفقه رسمی تعلیمات یوللانسه کیره‌ك.

اورینبورغلی فاتح افندی کریمف باش اداره اعضالغینی قبول ایتمشدر. ملا زاهدالله حضرت کشایف ایله برگه ایمدی باش اداره‌ده اورینبورغ شهرندن ایکی چلین اولادر.

تش طبیبی
Г. М. КОППЪ گ. م. کوپپ
استیننو دۋوراسکی اورامده تاۋلوفسکی یورطنده آورولرنی قبول ایتمکده‌در.

قریمده قاراصو بازار شهرنده چقمقده اولان (وطن خادمی) گازیته‌سی جمعیت مسلمین فائده‌سی اوچون خدمت ایتونی قبول ایتمشدر.

اطرافدن کیلگان مکتوبلرگه قاراغانده هر طرفده مسلمانلر جمعیت مسلمین‌گه چلین بولو آرزوسنده ایمشلر. کوب طرفلرده چلینلکگه یازلا باشلامشلر.

«اتفاق» نڭ ناشر افکارلغینی قبول ایتسه‌ڭز، گازیته‌ڭزه باصلماسی رجا ایتوله‌در، دیوب «روسیه مسلمانلری اتفاقی» اداره‌ء مرکزیه‌سی طرفندن بیاریلگان موسکوۋا مجلسی قرارنامه‌سینڭ، پتربورغده چغاتورغان «نور» واورالسکیده چغاتورغان «فکر» جریده‌لری صحیفه‌لرنده طبع ایدلدیکنی مع الممنونیه کوردك. «نور» گازیته‌سی بو قرارنامه‌گه اوقوچیلرنڭ دقتلرینی اوتنوب مقاله‌ده یازغان.

صاراطوف گوبیرناسندن آلونغان خبرلرگه نظراً آنده‌غی محلی کامیتیتنڭ اشی خیلی موفقیت ایله ترقی قیلمقده‌در. تیز زمانده امام، مؤذن وسوداگرلردن کوب کشیلر اشکه کامل اخلاص ایله شروع ایتمشلر.

صایلاوغه دائر.

حاضرگی وقتده بر اهمیتلی مسئله بار ایسه اولده کیله‌چك غ. دوماغه صایلاولردر. غ. دوما، کیڭ روسیه مملکتی ایچنده بولغان خلقلرغه نظاملر چغاراچق، آنلرنڭ هر اشلرینی قارایه‌چق بولدقدن بو صایلاولرغه فوق العاده صورتده اهمیت بیروب اعتبار قیلمق لازمدر. شیمدی صایلاو وقتلری ایمپیراطور طرفندن رسمی صورتده تصدیق ایدلدی. بناءً علیه وقوعسی احتمال بولغان هر حالگه حاضر بولوب، بز مسلمانلرنڭده بو صایلاو اشلرینه جدی بر صورتده قاطشوومز وشول طریق ایله دوماغه یاخشی وکیللر بیاروب، اوزمزنڭ حقوقلرمزنی آلوومز تیشلیدر.

برنچی دومانڭ نی اش قیلدغی ونی ایچون تاراطلدغی حقنده هر پارتیه اوز فکرینی سویله‌مکده بولسه‌ده، آنلرنڭ بو حقده فکرلری بر برسینه بتونلای باشقه بولسه‌ده، جمله‌سیده (البته، چین روس آغایلر پارتیه‌سی مستثنی بولغان حالده) برنچی دومانڭ اهمیتنی اعتراف ایده‌رك، آنی روسیه‌نڭ تاریخنده یاقتی بر واقعه عد قیلمقده‌درلر. شونلقدن، روسیه‌نڭ یاڭارووینی، گوزل صورتده اصلاح ایدلووینی تله‌گان آدملر وآنلرنڭ منسوب بولدقلری پارتیه‌لر بو کیله‌چك دوماغه‌ده چن چندن حاضرله‌نمکده‌لردر. دگل ترقی وحریت‌پرورلر پارتیه‌سی گنه، حتی باشنده میدال، آقچه ایچون چیت بیردن کیلگان مشهور عرینغموت بولغان چن روس پارتیه‌سیده، اوزلرینڭ دیۋیزلری بولغان «نصرانیت، استبداد وملیت» نی صاقلار ایچون وروسیه مملکتنده، باشقه مملکتلرده بولغان شیکللی طبیعی صورتده، بلکه اقتضای زمان ایله وجوده کیلگان حریت دولقونلرینی باصوب، یاڭیدن قارانغیلق، عالمینه قایتارر ایچون آنلرده کیله‌چك دوماغه آنچق اوز وکیللرینی صایلارغه اجتهاد ایده‌لر.

چن روسلرنڭ غلبه‌لری روسیه‌نڭ

چن ترقی وحریت عالمینه کروونیڭ بیك کوب وقتلرغه کیچگوویدر . آنلر غالب بولغان صورتده ، وجودی بوکون بولاچق اصلاحات بلکه ایللی سنه‌دن صوڭره‌غنه بولاچقدر. قصقه‌سیغنه بونلرنڭ غلبه‌لری جمله روسیه خلقی ایچون ، ایتوب بتره آلماسلق درجه‌ده ضررلی ومهلکدر بناً علیه نیچك بولسه‌ده آنلرنی صایلاو وقتلرنده اوتمش صایلاولرده‌غی کبك بیك یاخشی صورتده، مغلوب وملزم ایتوب اوطورتوب قالدرو لازمدر .

بو ایسه روسیه نڭ انتباهینی طلب ایتکان آدملرنڭ ، پارتیه‌لرنڭ بر بری ایله اتفاق ایتولری وصایلاو وقتلرنده هیچ بر آیرلمی، برگه اش قیلولری ایله‌گنه بولاچقدر. شول وقتده روسیه ایچنده یاشامقده بولغان ملتلر وشول جمله‌دن بزم تاتار ملتیده ، اوّلگی ناچار حاللردن چقوب، یا کی‌وراحت‌طورمشقه‌ایزیشه‌چکلری بدیهیدر.

حاصلی صایلاوچیلرنڭ ایڭ بیوك ومقدس‌وظیفه‌لری: کیله‌چك گاسودارستوینی دوماغه بتون خلقنڭ فائده‌سینی کوزله‌ب ، خلقنڭ سعادتی ایچون هیچ بر نرسه‌سینی قزغانمایه‌چق وکیللر، حقیقی وکیللر صایلا- مقدر. آنلر بو اشکه وجدانا بورچلیدرلر.

بزم ترکستان

ترکستانده وقرغزدالالرنده اون ایکی ملیون اهالیء اسلام موجوددر ، بواون ایکی‌ملیون مسلمان آره‌سنده واورطه سبیریا جهتنده برملیون غیراسلام واردر .

بوکونه قدر بونچه ملیون انسانلرنڭ نه کولگه‌سی کوریلور ؛نه داووشی‌اشیدیلور ایدی ، اون ایکی ملیون خلق « یوق » « نا موجود » برحالده بولنور ایدی .

براویزدی ناچالنیکی یوزبیك کشی‌یی قوی مثلی اداره ایدردی ؛ هراستدیکنی بلا تفتیش، بلامسئولیت اقتدار نظامیسیله اوچ هفته حبس ایده بیلوردی . هیچ کیم نه ایچون دیمیه حقی اولمازدی .

برپریستاو کلدکده‌جمله بازار آیاقه قالقاروسلام دوریردی؛ غوبور یعنی‌غوبر- ناطور کیلور دیسه‌لر آتلی‌آتندن ؛ آربالی آرباسندن توشوب قول قاووشوب باشنی آشاغی ویروب کتوب تورار ایدی. سائر حال‌ومناسبتلرده بوڭا قیاس‌ایدلسون .

حاضرده‌حالرهب‌بوطرزده‌دیمك‌استمیورز، چونکه حریتلرفرمانی‌وقانون‌اساسی‌اعلانندن صوڭره ایسکی‌اصول قتی اداره‌نڭ ترکستاندن کوترلمسی لازم ایدی ؛ کورو پاتکینلر ؛ غ ودەفوفلرزمانه‌سی کچدی‌وجمله‌ولایتلرنڭ عمومی قانون عدالت ایله اداره وقتی‌کلدی .

قرغز قزاقلرڭ حالی دخی باشقه ؛ بونلرڭ مالّلق آتا بابا یرلرینه بلارخصت بلا خبر آچ موژیکلر سوریلوب کلوب یرلشور باقان اولماز ایدی؛ مکتب مدرسه آچلماز ، آووله منلاقویولماز . بونلر کرك ، حقلری واردیمزلردی ؛ « گو گول » نشان طاشنه قوروپاتکین شرفنه جامع بناسنه قرغزدن اعانه آقچه‌لر جمع اولنوردی گوگول کیمدر؟ جامع نره‌ده‌در؟ سؤال اولنماز ایدی .

سارتیه وقرغز قرداشلرمز « کیل » دیسه‌لر کلور ؛ « ویر » دیسه‌لر ویرر؛ « کیت » دیسه‌لر بوینی‌بوروب‌کیدرلردی؛ نه‌سسلری چیقاردی؛ نه آیاق‌داووشلری آرتق‌بوحاللر کوتریله‌چکدر . شواون ایکی‌ملیون مسلمان روسیه‌نڭ جمله اهالیسی ایله برابرمساوی حقوقلی وداووشلی اولا چقدر. « اولدی » دیرایدك اما خلقلر اوزی خبرسز یوتکرمه‌یه‌ده قورقالر . برداووش، یخشی داووش‌یالکز تاشکندن آلدق : بوشهرنڭ یوزاللی بیك اهالی اسلامیه‌سنه‌قارشو غیر اسلام اوتوز بیك‌موجوددر . بویله ایسه‌ده شهر اداره‌سنڭ ایکی ثلث اعضالری (گلاسنیلری) روسدن ویالکز برثلثی مسلماندن صایلانور ایدی. بودفعه تاشکندلیلرنڭ‌بورننه حریت ومسا- وات ایسی کروب بونظامنڭ حقسز اولد- یغنی آڭلایوب اعضالرنڭ‌مقداری اهالی‌یه نسبة اولمق لازم اولدیغنی مسئله ایدوب اورتایه قویدیلر .

طلب ایدڭ قرداشلر ؛ حقلیسز ؛ حقنی طلب ایتمیان حقنی ابطال ایدر .

زمانمز مشروطیت ومساوات زمانیدر ؛ هرملت اوزحقنی ، اوزراحتنی طلب ایتملی. روسیه‌ده قادین قزلر ادارهٔ دولته وسیاسیاته کیریشك حقنی دعوا ایدیورلر ، بونلردن عبرت آلالم .

لکن قرداشلر برشی وارکه آفرین‌غنه قولاقلارڭزه سویله‌یم :

معارف کرك ، بیلگی کرك ؛ بخارایه بش شاگرد کوندردکده مسکاوه استانبوله آورپایه‌اون بش‌طلبه کوندرڭز. « ترجمان »

اسلام مطبوعاتی

« وقت » گازیته‌سی ١١١ نچی نومروسنده « اسلام‌مکتبلری‌وزیمستوالر » نام‌مقاله‌سنده، بوکونگه‌قدر مسلمانلرنڭ‌ترقی‌ایته آلماولرینه سبب ؛ مکتبلرنڭ‌یوقلغی ، مکتبلرنڭ‌یوقلغینڭ سبب ایسه ، بوکونگه قدر هر تورلی قسانلقلرنڭ بولووی‌ایکاننی‌سویله‌ب، حاضرده زمانلر اوزگاروب حریتلر بولو سببلی هر یرنڭ مسلمانلری حرکتکه کیلوب ، بوکونگه قدر اوزلری فائده‌لنه آلماغان زیمستوا آقچه‌لرندن‌حاضرگی گونده اوز ئلوشلرینی صوری باشلاغانلقلرینی ممنونیت ایله ذکر ایتوب ، بر نیچه کونلر بوندن مقدم گازیته‌مزده یازیلوب کیچمش قزان زیمستواسنده‌غی‌مسئله‌لرنی روایت‌ایده‌واوز طرفندن بوزیمستوادن آقچه آلو مسئله‌سی حقنده‌اوشبوتوبه‌نده‌گی‌سوآللرنی‌عرض‌ایله‌در.

١) بزروسچه اوقومایمز شونڭ ایچونده زیمسکی نالوغلرنی باشقه‌لرغه‌کوره آزراق ویره‌چکمزدیورگه‌بزاهل‌اسلامنڭ حقمز وارمی؟

٢) روسلشدرمقدن ومیسیونیرلرنڭ ضرر ایتولرندن قورقدیغمز وقتده روسچه اوقومازغه طریشدق ، ایمدی حریت دینیه ، حدیت‌وجدان‌اعلان ایدلدیکدن‌صوڭره‌روسچه اوقوماز ایچون‌نه‌کبی‌دلیل‌وبهانه‌کوستره‌چکمز؟

٣) اوزی نظارت ایتماو شرطیله روس آوللرنده اوز نظارتنده اولان اشقولالرغه ویردیکی‌کبی، مسلمانلرنڭ‌مکتب ومدرسه‌لرینه آقچه ویررگه زیمستوانڭ حقی وارمی؟

٤) قزان اویازدی‌زیمسکی‌اوپراواسینڭ لایحه‌سنده کوسترلدیکی وجهله زیمستوا نظارتنده وآنڭ مصارفی ایله اولمق شرطیله مسلمان آوللرنده زیمسکی مکتبلر آچولوب ترکی تیلی وترکی حرفلری ایله وبعضیلرنڭ هم‌روسچه تیل‌فن‌قبیلندن اوقولسه‌بزمسلمانلر ایچون نه‌کبی‌ضررلر اوله‌چقی ملحوظدر ؟

اوشبو سوآللرگه کیله‌چکده « وقت » اوزیده جواب ویرمك نیتنده‌در . مسئله‌لر حقیقتده اهمیتلی هم بیك اعتبار ایله فکر ایدلورگه‌تیوشلیلردر وقتیله‌انشا آه « یولدز » ده بوحقده اوزطرفندن جوابلر بیرسه کیرك .

خارجی خبرلر .

ترکیه .

(ر. ۋ.) گازیته‌سینه‌استانبولدن‌یازدقلرینه قاراغانده‌حضرت‌سلطاننڭ آورووی‌خوفلیدر

حاضرده‌ایستانبولده‌هر برکشی‌بوسلطاندن صوڭره کم خلیفه اولاچق مسئله‌سی ایله مشغولدر . ١٥ نچی عصرنڭ‌ابتداسنده‌برنچی سلطان احمد زماننده بیرلی رعایه قیلنوب کیلگان نظام بوینچه سلطانلق خاندان عثمانیه نسلینڭ یاشده الوغسینڭ حقیدر. لکن بوقاعده سلطانلقنی کوتوب طوروچی وارثلر آراسنده بیك کوب دشمانلقلرغه سبب بولادر. تاریخ بوینچه معلومدرکه نیچه سلطانزاده اوزی تیزره‌ك سلطان بولور اوچون اوزندن الوغراق سلطانزاده‌لرنی اولترونی قصد قیلمشدر. بونظامنی بتروب سلطانلق آتادن الوغ اوغلغه قالا طورغان قاعده‌نی چغارورغه سلطان عزیزده طرشوب باقمش ایدی. مقصودینه ایرشه آلمادی.

حاضرده سلطان عبدالحمیدده‌ده‌اوشبو فکر وارلغی معلومدر. سلطان اوزندن صوڭره اوزینڭ دورتنچی اوغلی پرینس برهان الدین‌نی خلیفه قیلمقچی بولادر.

روایتلره‌نظرا بوپرینس‌نیمس‌تربیه‌سی‌ایله تربیه قیلنمش عالم وسیاسی برکشیدر . سلطان حمید فکرنچه ترکیه‌نڭ بوندی چووالچق زماننده سلطانلقغه بوندن موافق کشی یوق ایمش .

لکن شیخ‌الاسلام ایله عسکری وزیر بوفکرگه بیك قارشی طورالر.

ایڭ قوّتلی احتمال بوسلطاندن صوڭره برادری رشاد افندی سلطان بولودر. رشاد یاش ترکلر پارتیه‌سینه‌اوزی سلطان بولغاچده ادارهٔ مشروطه نظاملری چغاروب ملت مجلسی یاصاونی وعده قیلمشدر .

لکن بورشاد افندی‌یاش کشی‌توگلدر. (٦٢) یاشنده‌در. حاضر ایمدی سلطانلقنی اوزی تله‌مه‌و احتمالی وار.

اول تقدیرده سلطان‌عزیزنڭ اوغلی‌یوسف عزالدین‌افندی خلیفه اولسه کیره‌ك.

لکن بوپرینسنڭ‌روسیه‌گه محبتلی‌ایدکی مشهور اولدیغندن ترکلر قارشنده اعتباری آزراقدر .

بوپرینس سلطان حمیدنڭ اوزینی بیك قسوب طوتووندن بر نیچه مرتبه روسیه ایلچی خانه‌سینه شکایت قیلوب یاردملر استه‌مشدر. شونڭ اوچون هر وقت آنڭ روسوفیل (یعنی روسیه طرفداری) اولمقلغی بیك احتمالدر.

حاضرده فکرلی ترکلر بومسئله‌لرنی یاشرن روشده بیك کوب سویله‌شه‌لر .

سلطاننڭ وفاتی‌خبری‌چققدده اش‌باشلامق اوچون حاضرله‌نوب طورغان پارتیه‌لر وار ایمش.

هرنه ایسه، بوسلطاندن صوڭره ترکیه‌ده بیك زور فتنه‌لر چغرووی کوّتلمکده‌در .

گیرمانیه.

گیرمانیه‌ده ملت مجلسی طاراتلمش ایدی. ایمدی ایکنچی مجلس صایلاناچق. لکن حکومتلری ایکنچی مجلسده اوزلرینه خلاف دیپوتاتلرنڭ کوب بولووندن قورقا ایمش . اگرده مخالف دیپوتاتلر کوب اولسه ، بو مجلسنی‌ده طاراتوونی فرض قیلا ایمش‌دیگان خبرلر سویله‌نه‌در.

کم کمدن عبرت آلا ایکان ؟

هندستان .

هندستانده (٦٣) میلیون قدر مسلمانلر کیله‌چك سنه‌ده هندیه‌نڭ اهل اسلام کوب اولان شهرلرینڭ برسنده (له‌کنه‌وده) عمومی برکونگرس (مجلس) یاصاوغه‌قرار ویرمشلردر.

هندستانده علم ومعارف بابنده قوّتلی بولولری سببلی‌مجوسیلر آلغه چغاباشلامشلر. هنر وسودا اشلرینی‌ده مجوسیلر اوز قوللرینه آلالر . دنیاوی‌فنلرنی کوب‌اوقولری سببلی حکومت اشلرینه‌ده آنلر کوبره‌ك قاتشالر. بووقتغه قدر مسلمانلر بزگه دنیا کیره‌کمی دیبوب‌مرائی صوفیلق ودرویشلك ایله مشغول اولمقده ایدیلر .

ایمدی حاضر فقیرلك‌باصو سببلی‌دینلرینه کیمچیلك کیله‌چگینی سیزمشلر .

دنیاده طنچلق ایله عبادت قیلورلق‌مسعود بولمیچی طوروب آخرتده‌ده راحت‌ده بولنمایاچقینی آڭلامشلر .

مجوسیلرده آنگلیه خلافینه حرکت قوّتله‌ندکندن حاضرده آنگلیه‌نڭ هندستانده‌غی باش والیسی‌مسلمانلرغه‌خیرخواهلق‌کورسه‌ته باشلامش :

مسلمانلرغه جمعیتلر یاصارغه گازیته‌لر نشر قیلورغه کامل رخصت ویرمش .

بومساعده‌لردن استفاده‌قیلوب مسلمانلر اوز آرالرنده‌یوزمڭ‌صوم‌آقچه جییارغه قرار ویرمشلر. بوآقچه گازیته‌لر نشری ایله‌اهل اسلام آراسنده فکر وحمیت ، علم ومعرفت طاراتوغه‌صرف ایدله‌چکدر آنگلیه‌نڭ‌مقصودی مسلمانلرنی بینگالیه مجوسیلرینڭ سیاسی حرکتلرینه قارشی قویمقدر. آنگلیه‌اوزینڭ سیاستینی قوّتله‌مك اوچون بو مظلوم ایکی قومنی بربرسی ایله صوغشدروب‌ده آلور. بعض مملکتلرده مثاللری اولوب کیچدی.

شاید فهملی مسلمانلر اوزلرینڭ وطنداشلرینه خیانت قیلماسلر . البته قارا گروهلرده‌طابلور.هرنه ایسه، (دژون بول بابای) یعنی آنگلیه هندستانده سیاسی حیله‌لرینی آقتق چیگینه قدر یورتودن اوّیالاچق توگلدر.

قتای .

تیلیگراف خبرینه قاراغانده قتایده‌آنگوی خونان، شانتون وکینگسو ولایتلرنده‌آچلق بیك قوّتله‌نمشدر. دورت میلیون قدر خلق اوله‌رگه یاقنلاشمشلر .

آوللردن آچلر شهرلرگه جییلالر.

آچلر تورلی یاشرون جمعیتلرگه قاتشا باشلامشلر. نانکین‌شهرینه اطرافدن جیلغان ایللی‌مڭ کشینڭ حالی بیك قورقنچلیدر. حکومت یاردمدن عاجزدر.

گیرمانیه.

بوکونلرده پروسیه‌ده‌بوران وصووقلق بیك قوّتله‌نمشدر. قاتوب اولگان‌کشیلرده بیك کوب اولمش.

پیرسیه.

برخبرگه قاراغانده‌پیرسیه‌ده‌ملت مجلسی اداره‌ٔ مشروطه‌نڭ شاه وشاهزاده طرفندن قول قویلغان قانونلرگه راضی اولمشدر. ایکنچی خبرده مجلس ایله حکومت آراسنده بوخصوصده مذاکره وکیگاشلر هنوز تمام اولمامشدر. شاهنڭ آورووی همان قوّتله‌نمکده ایمش.

داخلی خبرلر

•• ایرکوتسق شهرنده ٢٦ یاشنده‌گی بر قاتولیك آفیتسار اسلام دینني قبول ایتوب «عزة الله» اسلانمش ومسلمانچه‌اوگرانورگه دیه طومسق شهری مکتبینه کیتمشدر.

اوشبو کونلرده اون سیگز یاشنده‌گی بر یهودی قزی‌ده اسلام دینني قبول ایتوب شیخ‌الدین اسملی بر کشیگه کیاوگه بارغان. بو قز «زینت کمال» تسمیه قیلنمشدر. م. جهانگیر «وقت»

•• ٣١ نچی مارتده تصدیق ایدلمش مکتبلر نظامنامه‌سندن راضی دگللکلرینی اشعار ایدوب، قارغالی اهالیسی، بلبای‌اویه‌زی باشقردلری، اورینبورغ اویه‌زی بورجان ۋولستنده‌غی برنیچه آولنڭ مسلمانلری هم منزله اویه‌زنده‌گی زاینسکی اهالیسی، باش وزیر اصطالیپین‌گه پروتیست تلیگراملری کوندردکلری «وقت» گازیته‌سنده کورلدی.

•• اگر مبالغه دگل ایسه، بخارا امیرینڭ، پیتربورغ جامع شریفینڭ بناسینه بیر آلو اوچون یارطی میلیون صوم مقدارنده بو مبلغ تعیین ایتدیکی «الفت» گازیته‌سنده کورلدی.

•• استرخانده «برهان ترقی» گازیته‌سینڭ ناشری ومذکور شهرده‌گی «شورای‌اسلام» جمعیتینڭ موءسسلرندن ذاکر افندی خواجه‌یفنڭ وفات ایتدیکی «برهان ترقی» گازیته‌سنده کورلدی.

•• استرخانده‌گی مدرسهٔ وهبیه شاگردلری اوزغان یل اصلاحات صوراب مدرسلرینه طلبنامه‌لر ویرمشلر مدرسلریده شاگردلرنڭ طلبلرینی قبول ایدوب پروغراملر ترتیب ایتمش.

بر آی قدر شول پروغرام بوینچه عمل ایدلسه‌ده، مدرسه ینه‌دن‌اوّلگی حالتینه قایتمش. بو کونلرده مذکور مدرسه‌نڭ شاگردلری یاکادن اوشبو توبه‌نده‌گی طلبلرنی مدرسلرینه عرض ایتکانلکلری «برهان ترقی» گازیته‌سنده کورلدی. طلبلری شونلردر:

١) مدرسه‌گه تیزلك ایله علوم عربیه مدرسی کتورلسون.

٢) فنون جدیده‌دن خبردار، معلوماتلی معلملر کتورلسون.

٣) علوم عربیه‌دن نحو، عقائد، اخلاق، اصول، تفسیر، حدیث، فقه، معانی، عروض وادبیات فنلری اوقولسون.

٤) فنون جدیده‌دن: تاریخ، جغرافیه، حساب، حکمت طبیعیه، علم الاشیاء، املا، حسن خط فنلری اوقولسون.

٥) لسان روس معلمی بولنسون.

٦) مدرسه، داخلی وخارجی ایکی کامیسیه تحت نظارتنده اولسون.

٧) داخلی کامیسیه خلفه وشاگردلردن مرکب، خارجی کامیسیه دخی محله کشیلری ایله خلفه‌لردن مرکب اولسون.

٨) مدرسه‌ده حفظ الصحة قاعده‌لری بیك رعایه قیلنسون شونڭ اوچون مدرسه‌گه آلناچق شاکردنڭ مقداری‌تعیین ایدلسون.

•• کوتایس شهرنده‌کوگارچین‌یمورقه‌سی قدرلی ایری بوز یاغمشدر.

•• مسکوۋاده ۋاینني - پولیۋوی صودلر تأسیس قیلنغاچده اعدام قیلنغان استودینت مازورینڭ برطوغانی بولغان هم سیبیریه‌گه ناریمسکی کرایغه نفی قیلنغان‌نیقولای‌مازور- یننڭ قاچدغینی «ر. س.» غزیته‌سی خبر بیره‌در.

•• ۋارشاۋاده بیکوۋسکی، پاخوریتسکی، پروخنیاك، سیکورا هم فرونتس فامیلیالی اختلالچیلر قتلگه حکم قیلنمشلر.

•• حاضرگی وقتده پیتربورغنڭ حکومتکه یاقین دائره‌لرنده یاپونیه ایله چقغان نزاعنڭ صلح ایله بتوینه اشانمقده‌درلر.

آنگلیه حکومتینڭ غیر رسمی صورتده مداخله‌سی سایه‌سنده نزاع کوندن کون باصلمقده ایمش.

•• داخلیه نظارتی آطلی پالیتسه‌نی آرطدرو ایچون نوۋغورود غوبیرناسینه ٢٠مڭ روبله وسیمبیر غوبیرناسینه ٣٩ مڭ روبله تعیین قیلمشدر.

•• گینیرال سوبوتیچ اورنینه ترکستاننڭ گینرال - غربیرناطوری تعیین قیلنغان گینرال غرودیکف‌قه ترکستاننی حکومتکه موافق حالگه کیترو ایچون بیك کیڭ‌اختیار وقوّت بیرلمشدر.

•• بعض گازیته‌لرده غراف ۋیتته اوزینی غ. دوماغه صایلاطورغه یوری ایکان دیگان خبرلر یازلمش ایدی. لکن بوخبرلرنڭ‌اصلسز ایدکینی غراف ۋیتته شمیدی قطعی‌صورتده رد قیلمقده‌در. آنڭ فکرنچه: کیلچك دوما حکومتکه فائده‌لی آدملردن گنه عبارت‌بولماياچق، بلکه بالعکس دوماده حکومتکه اعتراضچی پارتیه‌لر غالب بولاچقدر.

•• آدیسسه - برودسکی فامیلیالی بر آلپاوتنڭ ٢٧٠٠٠ دیساتینه بیرینی اجاره‌گه آلوچی کریستیانلر، اجاره بهاسینی کیمتونی خوجه‌دن صوراسه‌لرده برودسکی راضی بولمامش شونلقدن آنلر اول‌بیرگه بایکوت اعلان قیلوب باشقه کشیلر نیده برودسکیدن بیر آلماسقه دعوت قیلغانلر. استانوۋی‌پریستاف کیلوب، آنلرنی طوپلر ایله قورقتوب بایکوتنی کیری آلورغه قوشسه‌ده، کریستیانلر التفاته‌قیلمی گینرال گوبیرناطورغه عریضه بیرمك‌بولغانلر.

•• داخلیه نظارتینڭ گوبیرنسکی هم‌زیمسکی اوپراۋالرغه بیه‌رگان سیرکولیارنده، حکومت طرفندن کیلگان کاغدلرنی گازیته‌مخبرلرینه کورسه‌تمسکه امر قیلمشدر.

•• «کراسنی کریست» نڭ‌سیمبیر شعبه‌سینڭ خبرینه بناً: کریستیانلرنڭ آچلقلرینه‌قارشی بیك تیز لازم تدبیرلر قیلنماغان صورتده امراض ساریه (جوغوشلی آورولر) بیك آز وقت ایچنده ثلثه‌نی قدرلی بیرگه طارالاچقدر. خصوصا اورمانسز بیر کریستیانلرینڭ حاللری بیگراك آغر: چونکه بوندی بیرلرده آشلق بولماغان کبك یاغارغه آغاچده یوقدر. شونلقدن بوبیر کریستیانلری قارالتیلرینی واطوب ایولرینی جلتورغه مجبور اولمشلر. لکن‌بوصورت‌ایله‌ده صالقون قشنی چغارو مشکل بولاچقدر.

شول جهتدن «کراسنی کریست» نڭ سیمبیر شعبه‌سی یاکادن ١٠٠ مڭ صوم بیرونی وحکومتدن آغاچسز بیرلرگه بوش، ممکن بولمی ایکان آرزان بها ایله آغاچ بیرونی طلب ایده‌رگه قرار قیلمشدر.

•• مشهور گورکو اوزی حقنده ناچار سوزلر یازغان گازیته اداره‌لرینی «افترا» ایچون صودقه بیررگه قرار قیلغان ایمش.

گورکو ایله لیدۋال آراسنده بولغان معاهده‌نی ایڭ‌اوّل‌بلوب‌یازوچی آ. استاخوۋیچ «یلیتسکی‌کرای» غزیته‌سنده گورکونڭ یاقین یاردمچیسی بولغان پاۋلوفنڭ سؤ معامله‌لری حقنده بر مقاله یازمشدر. شونلقدن یلیتسکینڭ پراقوروری مذکور غزیته‌نی توقتاتوب محررینی حکمگه طارتونی آکروۋنی صوددن صورامشدر.

•• تیلاف شهرنده نا معلوم بر نیچه کشیلر شونده‌غی یلیزاۋیتپولسکی پولکنڭ فیلدفیبیلینی، اونتیر آفیتسرینی هم استوروۋنی اوتروب چقمشلر.

•• آدیسسه‌ده تونله ساعت ١١ ده ماتروس کییوملرنده بولغان یاش آدملر «گریگوری میرك» نام سودا پراخودینی هواغه کوته‌رتمك بولسه‌لرده، پراخودده‌غی کشیلر بلوب آرالرنده یاخشیغنه آطشو بولوب هجوم ایدوچیلر قاچارغه مجبور اولمشلر. دیگز قرینده‌جهنم ماشینه‌سی‌وباشقه بیك کوب شارطلی طورغان ماده‌لر طابلمشدر.

•• تیفلیسده تیمر یولی مکتبنده اوقوچی میخۋیلادزی نام کشی‌نڭ یورطنده یاشرون مطبعه، حرفلر، جیبولغان‌نابور هم بیك‌کوب پاترونلر طابلغان.

بونده هوالر غایت یلی بولوب میلهوشه هم میندالار چاچك آطمقده‌در.

•• خارکوفده گیلفینریخ سادی زاۋودینڭ اشچیلرینڭ بارچه‌سی حساب بیرلوب خذمتلرندن چغارلمشلر.

قزان خبرلری

معارف اوچون اون مسلمانغه یلینه برتین اعانه

قزان گوبیرناسنده ایکی میلیون ایکی یوزمڭ قدر خلق‌واردر. بونلرنڭ ثلثی یعنی یدی‌یوزمڭ قدرلیسی مسلمانلردر. زیمسکی اصبورلر مسلمانلردن‌ده برتیگز آلونادر. شونلقدن‌مسلمانلر فائده‌سینه‌صرف‌ایدلگان مقدارده واردات ایله بر درجه‌ده اولو لازم ایدی. بویلغه‌قدر نشر معارف اوچون نی‌قدر آقچه‌لر صرف ایدلدیکی حالده مسلمانلر اوچون برتینده طوتولمی ایدی.

حاضرده بر ایکی هفته‌دن بیرلی قزان زیمستواسینڭ گوبیرنسکی مجلسلری اولمقده‌در.

بوجمعیتنڭ ١٩ نچی دیکابر مجلسنده‌ترکی تلنده‌معارف نشرایدر اوچون آلتی‌یوزصوم آقچه تعیین‌ایدلدی. فقط بوقدرزور صومانی نی‌روشچه‌طاراتوب‌بتوره آلور اوچون‌اعضالر هیچ‌برتورلی طریق تعیین‌ایده آلمادیلر.

نهایت‌اشنی‌معارف‌اشلرینی‌قاری‌طورغان کامیسیه‌نڭ کیگاشینه قالدرلدی.

ایشته بو کوندن صوڭ آلتی یوزمڭ مسلمانغه بریل‌اچنده آلتی یوزصوملق‌معارف نشرایدله‌چکدرکه هر اون کشی‌باشینه برتین کومش توشه‌در.

زیمستوا طرفندن مسلمانلرغه نه‌بیوك خیرخواهلق! ومسلمانلر اوچون نه بیوك ترقی! دیمك‌که‌قزان‌ولایتنده‌گی مسلمانلرنڭ هربرسی زیمستوانڭ یاردمی‌سایه‌سنده‌معارف جهتندن هراون‌یلده کامل برتیین کوموشلك ترقی ایده‌چکلردر.

بوحسابدن‌ترقیاتمز برعصرده‌اون‌تینلککه طولاچقدر. الله قبول ایتسون.

کتبخانهٔ اسلامیه.

١١ نچی دیکابرده شهردوماسی یورتنده شهرکتبخانه‌سینڭ کامیتیت مجلسی واقع اولدی.

عمومی کتبخانه اوچون هم اسلام کتابلری شعبه‌سی اوچون کیلچك ١٩٠٧ نچی سنه‌ده آلناچق گازیته وژورناللر حقنده مذاکره ایدلدی.

کتبخانهٔ اسلامیه اوچون اوشبو جریده‌لرنی آلورغه قرار ویرلدی: المنار، الدین‌والادب، اقدام، ارشاد، ترجمان، الفت، وقت، یولدز، قزان مخبری، بیان‌الحق، طاوش ملا نصرالدین ودخی: نیۋا، آبرازوۋانیه، پریرودا ای لیودی، ۋیستنیك ازنانیه، بیلویی، روس، استرانا، ریچ، نوۋوی‌ۋریمیه، روسکوی‌اسلوۋو بیرژیۋییا ۋیدوموستی، دنیۋنیك‌کازانی، کازانسکی‌ۋیچیر، کازانسکی‌تیلیگراف آسکولکی.

کتبخانهٔ اسلامیه‌نڭ گازیته‌لر اوچون تعیین قیلنمش آقچه‌سی یتشمه‌دکندن بوقدر گازیته‌لر ایله اکتفا ایدلدی.

آقچه‌سز یوللانمش گازیته‌لر ممنونیت ایله قبول ایدله‌در.

تاتارچه تیاتر.

بو گون کیچ نوۋی کلوب خانه‌سنده مسلمان یاشلری طرفندن ترکیچه تیاتر اوینالاچقدر.

خرجاتندن آرتقان آقچه‌نڭ صومندن (٢٥) تیینی اوچیتلسکایا اشکولانڭ فقیر شاگردلرینه ویرله‌چکدر.

(قزغانچ بالا) و (عشق بلاسی) اسملی اوینلر تماشاغه قویلاچق.

برنچیسی ع. کمال وایکنچسی ع. کرم افندیلرڭ اثر ترجمه‌لریدرلر.

اونیۋیرسیتیتده طالاوچیلر.

اوچونچی کون ٢٠ نچی دیکابرده کوندز ساعت ١٢ ده اونیۋیرسیتیتنڭ کازناچی بولمه‌- ینه‌- ٣ نامعلوم طالاوچی کروب ریۋولۋیر ایله آطارق مشهور صالاۋیوفنی پریۋات-دانسینت ۋارموسنی، انگلیز لسانی معلمی میخایلوۋسکینی هم برخدمتکارنی یارالامشلر بختلرینه قارشی بونلرنڭ برسیده هلاك اولمامشلر. کاسساده سلامت قالمشدر. طالاوچیلر قاچمشلر.

کچکنه فیلیه‌تون.

ترکی تللری.

بوتون بیر یوزنده ایللی میلیون مقداری اولان ترک یعنی ترکی اقوامی وارلغی معلومدن. بو ایللی میلیون قوم آراسنده ایللی قدر شیوه یعنی تل آیرماسی وارلغی پروفیسور ن. قطانینك اورانخای‌ترکیسی حقنده یازلغان الوغ اثرنده تفصیل ایدلمشدر.

بو شیوه‌لرنك مشهورلری:

عثمانی، آذربیجانی، چغتایی، قزانی، قرغزی، کاشغاری، ترکمانی، قریمی، اورانخایی‌و یاقوتی شیوه‌لردر.

بو شیوه‌لر هر برسی اصل ترکی تلندن آیرلمش ایسه‌لرده، آرالرنده خیلی تفاوتلری واردر. بو شیوه‌لرنك اقوامی بر بری ایله مکالمه‌ده ترجمانغه آرتق محتاج اولماسه‌لرده، گاها بر برینك مرادلرینی آڭلاشمیچی تورلی کولکی حاللرگه دوچار اولورلر.

بعض بر سوزلر ایکی‌شیوه‌ده ایکی‌معناده مشترك استعمال ایدلمکلگی مرادلرنی بیك صاتاشدرادر.

مثلا یاپمق کلمه‌سی عثمانلیچه اشله‌مك وقیلمق معناسنده اولدیغی حالده قزانچه قاپلامق معناسنده استعمال ایدلور.

بولمق کلمه‌سی قزانچه‌ده اولمق معناسنك ایکان، عثمانلیچه‌ده طابماق‌معناسنده‌قوللانور. بونك امثالی دها چوقدر.

ایکی شیوه اهلینك بر برینك مرادلرینی آڭلاماولرینه سبب اولمقده اولان مشترك کلمه‌لرنك برسی (قالدرمق) لفظیدر.

بو کلمه حقنده‌ده قزان‌حاجیلرینك بعضلری ایستانبول‌حماللری ایله گاها کوب نزاع قیلشمقده درلر. (قالدرمق) ایستانبولچه (کوته‌رمك) معناسنده‌در. قزانچه (آلوب قالمق وطاشلاب کیتمك) معناسنده‌در. کویمه‌لرگه کوگان زمانده حماللر: (ویر قالدرالم) دیبوب حاجیلرنك تویونلرینی طوتالر. حاجی افندیلرده: (یوق، یوق قالدرما، آلوب قالما، اوزم ایله برگه آلوب کرم) دیلر.

بو نزاع گاها کویمه‌لردن توشوب مسافرخانه‌لرگه وارغان زمانده‌ده واقع اولمقده‌در. مناسبتی چقغاچ یازالم. بوندن‌ده عجبی وار: بر قزان شاکردی ترکیه‌نك بر آولینه کیلمش ایکان. قربان بایرامی آلدی اولمق مناسبتی ایله مسجدده کرسیگه منوب وعظ سویله‌مش:

«جماعت ایمدی تیز کوندن قربان بایرامی کونی یبته‌جکدر. بو بایرام اهل‌اسلام قارشنده الوغ ومبارك بایراملردندر.

بو بایرامده قوّتی یبتکان کشی قربان ایدوب یادوه یا صغر چالمق تیشلیدر بو الوغ حیوانلرنی چالمغه قوّتی یبتمه‌گان کشی هیچ اولمازسه، یا صارق یا کجه چالمق کیره‌ك. عید قربان بایرامنده مذکور ماللردن برینی چالمق واجبدر.» دیمش.

بو وعظنی ایشتکان ترکلر عموما تعجب ایدوب واعظ افندینی دیوانه‌ظن‌قیلمشلر، چونکه ترکچه (چالمق) اوغرلامق دیمکدر. (صارق) چالرسا دیمکدر. ترکلر واعظ افندینك وعظینی بویله آڭلامشلر:

افندیلر، بو بایرامده کوچی یبتکان کشی یا تویه یاکه صغر اوغرلامق کیره‌ك. تویه یا صغر اوغرلی آلماغان کشی اقل یا بر چالما یا بر کجه اوغرلامق کیره‌ك. بو بایرامده نی اولسه‌ده، بر نرسه اوغرلامق لازمدر» البته بر واعظ مسجدده بو سوزلرنی سویله‌سه، هر کم تعجب ایدر.

اداره‌گه خطلر.

استانبولدن.

فضیلتمآب افندم!

«یولدز»نك ضیاسی بورالری بیله تنویر ایدییور. بولطف صرف ذاتڭزڭ عالی جناب اولدیغنی ایما ایدیوردی.

لکن بر ای قدر اولدی یولدزنك بزه اولان‌ضیاسی‌کسیلدی. بز بوراده‌ضیایه‌محتاجز.

زیرا بزم استانبولده حریت مطبوعات اولمدیغی جهتله‌لیبرالنی غزیته‌لر چیقمیور. بز بوراده حبسده یاشامقده‌یز. بویله بر مشکل وموقع قرانلق آلتنده یشاسه‌قده وطنمزده اولان انقلاب، روسیه‌ده‌چیقان اسلام‌وروس جریده‌لرینی‌اوقمایه اجبار ایدییور.

بنده‌ڭز جان دیلدن آرزو ایدرمکه یولدزی مطالعه ایده‌یم. زیرا یولدز تاتار جریده‌لری آراسنده بر موقع مهم احراز ایتمکده‌در. بوده جنابڭزڭ اولدن‌بیر واعتبار وامنیتده اولماسندن ایلری کلمکده‌در.

باخصوص پاریژ کبی مهد‌معارف‌صایلان برمملکتده اکمال تحصیل ایدن برادرڭز صدر الدین افندینك یولدز اداره وتحریرینه اشتراکی‌یولدزڭ‌ترقیاتنه فال‌خیر اوله‌چقدر. جنابڭز برادریڭ یشادقجه یولدز ضیاسیله عالمه آیدانلق ویره‌جکدر. اونڭ ایچون سز وبرادریڭز بیڭ یشاڭز. ملت سزلر کبی ضیالی افندیلر ایله قائمدر. مسلککه موافق کلیرسه بوکوندن اعتبارا آره صره کاغدلر قاره‌لاب کوندرمك فکرنده‌یم. ایلك دفعه‌اوله‌رق شوپارچه‌لری کوندرییورم. یولدزنڭ بر کوشه‌سنده درج ایدرسه‌ڭز بنده‌ڭزی ممنون ایدرسڭز درج ایتمزسه‌ڭز کنه دارلمام.

افندم بز بوکون استانبولده بیوك بر انقلاب‌تبدل‌بکلمکده‌یز. زیرا سلطانڭ‌خسته‌لغی کوندن کون کسب وخامت ایتمکده‌در.

مملکت صورت ظاهره‌ده ترقی ایتمش کبی کورنسه‌ده حقیقتده حال بویله دگلدر. مملکتڭ حالی پك فنادر. ثروت یوق، تجارت، صناعت یوق. تکمیل‌تجارت‌اجنبیلرڭ النده‌در. اخلاق صوڭ درجه بوزولمشدر. تکمیل‌ولایتلرده‌اهالی‌عصیان‌ایتمه‌یه‌باشلادیلر. سلطان کندیسی‌اوغلی برهان‌الدین‌نی‌قویمق استیور. ایسکی اصول ونظام اوزره‌رشادڭ بونڭ یرینی طوتماسی لازمدر. بونلر افندم صرف حقیقتدر.

بناءعلی هذا سزه مهم حوادثلر یازمق استییورم. دهاطوغریسی استانبولدن مخبرڭز اولاچغم. استانبولده بیوکلر ایله مناسبتم پك قوّتلیدر. تورکلرڭ احوالنه واقفم.

اسلام اوغلی.

غزل

جمله‌درد اهلی سحر وقتنده بیدار اولالر
کیچه‌لر بلبل کبی بانالـه وزار اولالر

قایغوسز شخصه بودنیاده ملاقات اولمادم
هر کیمی کوردم عجب درده گرفتار اولالر

آقچه‌سز عزت‌امید ایتدم‌مگر فهم ایتمه‌دم
آقچه‌سزلر اوشبوعالم‌ده‌همی خوار اولالر

معتبر دور مال‌دولت علمه‌یوق هیچ‌اعتبار
اقربالر احتیاج اهلینه اغیار اولالر

اوز بلادڭده غریب‌سن‌قوله مالڭ اولماسه
آقچه ایله‌فایده وارورسن، سڭایار اولالر

سعی‌ایدوب تکثیر فضل‌دانشه‌یوق احتیاج
جمله جاهل‌لر بوکونده آبرو دار اولالر

نی‌اوچون‌ایتسون‌کوڭل میلان‌تحصیل‌کمال
صدر مجلس‌لر بوکون‌اصحاب دینار اولالر

ایتمه دوستلردن طمع مهر وفاسن‌ای فقیر
گرچه بی‌زرسن‌ابوذر جمله بیزار اولالر

حاجت ایرمس مل دنیاذره‌سی‌چون‌هندولر
پت‌پرست‌نادان‌ایکان‌اولد‌کلو پولدار اولالر

تیغ زهر آلود ایرور سمع سلام بی محل
چون ربا خورلر سلام ایله طلبکار اولالر

شاعراولسه‌ڭ شعرڭ انشادایلا گل‌ذوق اهلینه
فهم‌ایدوب‌سوزڭ رموزندن خبردار اولالر

مدرسه‌اهلی اوچون شعرڭنی ضایع ایلامه
آنلرڭ کوبی بو یرده حیف اشعار اولالر

عیش‌عشرت‌اچره‌مال‌اولسه‌تلف‌غم‌یمه گل
چون‌ریایی‌زهداوچون‌ده‌کوب‌تلف‌کار اولالر

راه‌عشقه سالك‌اولسه‌ڭ ایتمه صوفیدن‌حذر
صوفیلر کوبی بودملر حیف دستار اولالر

نی اوچون بزم سیاستده بو اصحاب شمال
برزمان ایلاب ترقی صکره بیکار اولالر

بیلمه‌زم نیدر سبب اعیان دولت برزمان
ایل‌اوچون‌غم‌یمه‌یوب‌ظاهرده‌غمخوار اولالر

یمه‌صادق‌غم‌بودنیا مالی تحصیلی اوچون
پول حسابن‌تاپمایوب‌بایلرده بیمار اولالر

صادیق الایمانقولی

جوابلر.

چیلابی‌ده مدرس فضیلتو ملامنیر حضرت هادییف جنابلرینه: «اورال باشقردلری» نام مقاله‌ڭز تیزدن یولدزغه درج قیلناچقدر.

بویله مفید‌ومهم مقاله‌لرڭز یولدزغه هر وقت ممنونیت ایله درج قیلنور. التفاتڭزه تشکر ایدرز. جنابڭزی یولدزنڭ خارجی محررلرندن صایمقده‌یز»

چیستایده سمیع‌الله‌بن شریف‌الله‌جنابلرینه: «ایکنچی محله‌نڭ حافظ ومعلمی حقنده یازغان مکتوبڭز یولدزغه کرمس.

رمضانده قاری وحافظ نزاعلرینی، مسلمان آوللرنده ایکی ملا نزاعینی، ملاسی بر آوللرنڭ مؤذن غوغالرینی وایکی خاتونلی کشیلرنڭ خاتونلری آراسنده‌گی نزاعلرنی گازیته‌لرگه یازوب بترمك ممکن توگلدر.

بو واقعه‌لرنڭ هیچ برسنده عبرت آلورلق بر حال یوقدر».

قزانده زکی افندی‌یه: «کول بوی مدرسه‌سینڭ اصلاحنده کیمچیلك کوره‌سز. البته هیچ بر نرسه بیك تیز آراده اصلاح قیلنوب بیتمز. اشنڭ باشلانمقلغی قیمتدر. باشلانمش اش یولده قالماس. «اشنی باشلامق یارتیسینی تمام ایتمك حکمنده‌در» دیگان مقال کوب تلده شائع ایمش. یاواش یاواش . . . ».

موزیکالنی ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیف‌اللین

قزانده ایڤانگیلیچسکی‌اورامده اسحاق مولیکییف یورطنده

توزاته‌در هر تورلی اوین ماشینالرینی،

یاصیدر هرتورلی مسلمان کویلری اوچون نوط وپلاستینکه‌لر.

چیت شهرلردن کیلگان زاکازلر پوچطه ایله بیك تیز کوندریلور.

چیتدن کویلر یاصاغه قوشوب زاداتکه یبارگان افندیلردن، اوزلرنده بولغان اوین ماشیناسینك اسمن یازوب، اگرده اسمی معلوم بولماسه ماشیناسینه یاری طورغان کوینك اولچاون کاغزگه صزوب یبارولری اوتنوله‌در. کویلرنك اسملرون یازغان پرنس کورانت، صوراغان کشیلرگه بوش یباویلور

آدرس:

КАЗАНЬ, Евангил. ул. домъ Исхака Мавликеева. Г. Г. Сайфуллину.

چیتك، کاوش، قاما، کامچات ومیخ سوداسی

جمال‌الدین شیخ‌الدین اوغلی حسینفنك

قزانده پچه‌ن بازارنده عثمانف کورپمده، سرای مسافرخانه‌سی قارشوسنده.

یارمارکه‌لرده: اربتده قزان ره‌تنده، مکاریه‌ده مسجدکه قارشی اسپاسکی ره‌تده طونچیلر کیبتنده. منزله‌ده، خانده، چورطانلی وغیریلرده.

بو سوداخانه‌نڭ‌صاحبی، محمدجان‌علییف فیرمه‌سنده ٢٧ سنه تجربه کورگان برکشی بولغانلقدن هر برطاوارلرینی دقت برله یخشی ایتوب حاضرلمکده در. مشتریلرنڭ هرجهتدن ممنون بولولری اوچون اجتهاد ایده‌چکدر.

چیتدن بولغان زاکازلر تیزلکده حاضر ایدلوب یباریلور.

Адресъ: Казань, Замалетдину Хусаинову

Типографія И. Н. Харитонова. Казань. Редакторъ-Издатель Ахмедъ Низамовичъ

Лито-Типографя И. Н. Харитонова. Казань. Редакторъ - издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.